

הספד לאמא שלי, אילנה נדלר

כתבה: ענת פלד לבנת. 19.4.23

קודם כל אני רוצה להודות לכל אלה שבאו ללוות את אימא בדרכה האחרונה. אני רוצה לספר לכם מעט על אימא ועל משפחתה.

אמא נולדה בשנת 1925, לפני 98 שנה, בעיר ליל שבצפון צרפת, על הגבול עם בלגיה. הוריה הגיעו לצרפת כפליטים מפולין בתום מלחמת העולם הראשונה. הם למדו לדבר צרפתית אך בבית דיברו ביידיש. לאמא היו שלושה אחים והיא הייתה הבת הבכורה. תלמידה שקטה וצייתנית. כשאמא הייתה בת 14 הנאצים כבשו את צרפת ואמא נאלצה לעזוב את ביה"ס, ואת רוב שנות המלחמה הנוראיות, התחבאה במסתור. לאחר מס' שנים ותחינות רבות התקבלה אמא לבית ספר והסתירה את היותה יהודייה. בתום המלחמה אמא הצטרפה לתנועת דרוור ועלתה לארץ באופן בלתי לגלי, באוניית המעפילים בירייה. הבריטים ששלטו בארץ תפסו את האונייה ואמא הוכנסה לתא המעצר בעתלית. משם הגיעה לקיבוץ שדות ים: במגורים שלה היא קיבלה את הכוונה האישית של חנה סנש. בקיבוץ ההורים נפגשו והתחתנו. מיד אחרי שהורי נישאו, הגיעה לקיבוץ קבוצת ילדים יתומים מהמלחמה, וההורים אימצו את דב, ילד ניצול שואה מפר"ז. בשדות ים נולד גיורא. בשנת 1952, בעת הפילוג הגדול, המשפחה עזבה ביחד עם קבוצה גדולה של חברים, מקיבוץ שדות ים, שהיה שייך לקיבוץ המאוחד, לקבוצת מעיין צבי - השייכת לקיבוצי האיחוד. אמא מעולם לא הבינה מדוע עליה לעזוב, קיוותה שירוצו אחריהם וימנעו מהם את העזיבה. במעין צבי נולדתי אני, ואחרי מס' שנים הצטרפה למשפחה סמדר. ההורים אירחו ואימצו במשך כל השנים אולפניסטים, מתנדבים ובני משפחה והבית הקטן תמיד המה מאנשים. אמא עבדה בכל שנותיה בתחום החינוך - כמטפלת לשישייה של פעוטים, כמטפלת בגן וכגננת, וכמטפלת לשני מחזורים מגן ועד כיתה י"ב. אמא אהבה את הילדים בהם טיפלה והייתה טובה אליהם, כאילו היו ילדיה הפרטיים. בגיל 40 בערך אמא למדה באורנים את מקצוע הספרנות ועד גיל 85 עבדה בספרייה. אמא הייתה אשה חרוצה ביותר ואת כל מירצה וכוחותיה השקיעה בעבודה. אמא אהבה מאוד מוזיקה, למדה לנגן בגיטרה והלכה לקונצרטים. בבית תמיד התנגנו תקליטים קלסיים ושאנסונים צרפתיים ואמא אהבה להצטרף ולשיר, דבר ששימח אותה מאוד. אמא אהבה להציג והשתתפה בכל מסיבות הפורים עם להקת קטנות הקומה והמצחיקות של מעיין צבי. אחרי שאבא נפטר, אמא התחילה לצייר ובמשך שנים רבות יצרה אין ספור ציורים מדהימים. אמא גם למדה ברידג' ושיחקה עם חברות מזכרון יעקב ומהקיבוץ. בתקופת חייה האחרונה, חזרה אמא לדבר בצרפתית. מזל שלמדתי קצת צרפתית ויכולתי לתקשר איתה. אמא הייתה קטנת מימדים ונמוכת קומה - תמיד אהבתי לעמוד לידה ולהרגיש ענקית. וכפי שילך הנכדה כתבה - "האשה הקטנה, הכי גדולה שהכרנו". איבדתי את אמא שלי, אשה עדינה וצנועה, חייכנית ואופטימית ללא תקנה. מעולם לא שפטה אנשים, לא הוכיחה אף אחד ותמיד נתנה לנו להרגיש - שמה שבחרנו ומה שאנחנו עושים - זה הכי נכון והכי טוב עבורנו. אמא הייתה דיסקרטית ומעולם לא הלכה רכיל (למרות שידעה היטב מה קורה אצל כל אחד מאיתנו ומה שבאמת קורה גם בין חברי הקיבוץ). אמא לא רבה עם אף אחד ותמיד נתנה לכולנו תחושה טובה - שהיא מתעניינת בנו ואוהבת אותנו הכי בעולם. היא הייתה אישה אכפתית, תומכת ואוהבת. אני חושבת שהסוד לאריכות הימים שלה, בבריאות שלמה, פיסית ונפשית - היא האופטימיות וההומור. אמא אהבה לצחוק ותמיד פגשת אותה מחייכת חיוך עדין וטוב. אמא הייתה המנטורית הנפלאה שלי לחיים. היא לימדה את כולנו את מה שבאמת חשוב בחיים - לפרגן, לאהוב, לחייך, לתת לזולת הרגשה טובה, לתמוך ולדאוג לחברים ולמשפחה בחיינו. אמא, ניצולת שואה, נפטרה בצמוד ליום השואה. כל כך סימבולי. ובחייה, הקימה בישראל משפחה לתפארת, משפחה בת 4 ילדים, 18 נכדים ו-26 נינים. כל מי שהכיר את אמא, אהב והעריך אותה, ולמד ממנה פרק באהבת הזולת. תודה לכל מי שתמך ועזר לאמא בשנותיה האחרונות - לרוז, העובדת הזרה, לכרמלה ולכל צוות הוותיקן, לכריסטיאן ולצוות המרפאה. אמא זכתה לחיות חיים מלאים והגיעה לשיבה טובה, כשהיא הולכת לעולמה בשקט ובענווה, כפי שהתנהלה במשך כל חייה, מוקפת בכל בני משפחתה הרבים והאוהבים. לכולנו הייתה זכות להכיר אותה ולי הייתה הזכות הכי גדולה להיות הבת שלה. אמא תשאר איתנו בליבנו לתמיד.

ליד הקבר:

במעמד הזה, כאן, ברצוננו להביע תודה והערכה עמוקה לאורי פיליפס, שעוזר ומארגן את כל מה שכרוך סביב הפטירה והקבורה ומטפל בהתמדה בבית הקברות. במשך שנים אמא היתה שותפה עם אורי בנושא חדר ההנצחה והאבלות.
יש למשפחתינו נציגות מרשימה במקום הזה: סבא נוחם - אבא של אמא, סבא שמעון - אבא של מיקי, אבא שלי, ישראל
ומיקי שלי. אנחנו מגיעים לכאן מס' פעמים בשנה ותמיד המקום פורח ומטופח.
אורי, תודה מעומק הלב!

בחרתי להשמיע את השיר המופלא של אדית פיאף, הזמרת הצרפתייה האהובה על אמא:
Non, rien de rien
Non, je ne regrette rien

לא, שום דבר בכלל
לא אני לא מתחרטת על כלום:
לא על הטוב שנעשה לי
ולא על הרע.
הכל בשבילי היינו הך.
אני לא מתחרטת על כלום:
זה שולם, נסחף, נשכח
אני שלמה עם העבר.

עם הזכרונות שלי - אני הדלקתי את האש
הצער שלי, התענוגות שלי-
אין לי עוד צורך בהם.
אני עוזבת עם כלום.

אמא היתה שלמה עם העבר, חיה את ההווה ותמיד הסתכלה קדימה לעתיד וורוד יותר.